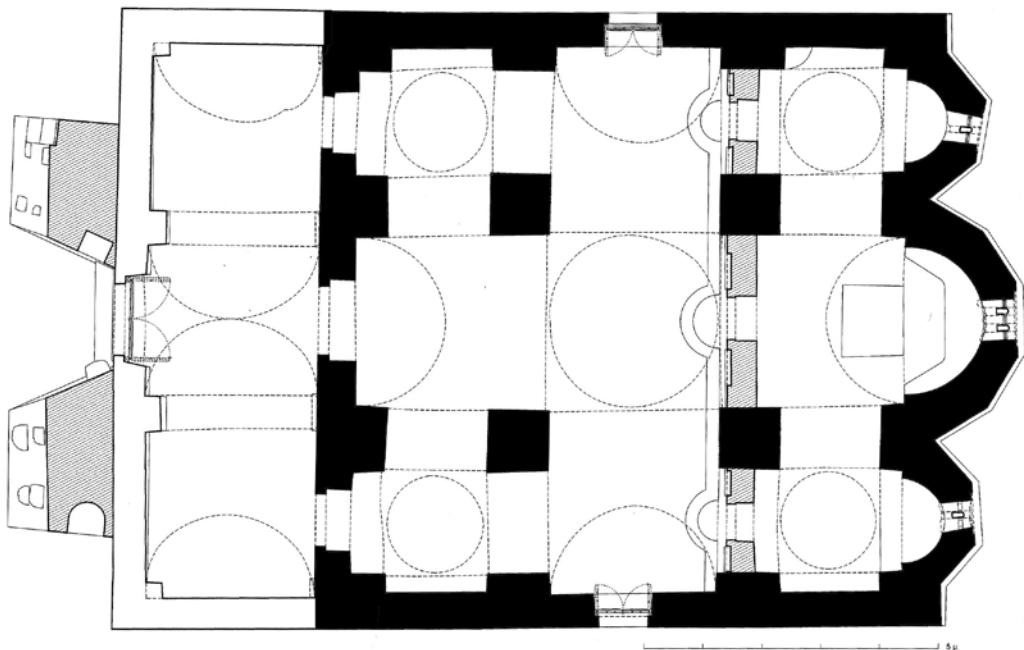

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ
ΒΟΙΩΝ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ ΒΙΩΝ

“Έχουμε κατά ταύτα τρεις διαφόρους κατηγορίας πεντατρούλων ναών, εκ των οποίων μόνον οι της πρώτης έχουνσι τους τρουλλίσκους οργανικούς και πλήρως εργαζομενους αντιδρώντας δηλαδή δια του βάρους των κατά της πλαγίας ωθήσεως, αι καμάραι του σταυρού μεταδίδουσι εις τους έξωτερικούς τοίχους του ναού.”

Μια εκ των εξι στον κόσμο.

Η Παναγία Κοσμοσώτειρα της Βήρας – Θράκης- 1152

Ο Αγ.Παντελεήμων του Νερέζι β. Μακεδονίας, 1164

Η Καθολική του Στύλου εν Καλαβρία –12^{οο} αι.

Ο Αγ. Μάρκος του Rossano εν Καλαβρία –12^{οο} αι.

Η Παλαιά Επισκοπή του Νυκλίου –Τεγέας –

Η Παντάνασσα της περιοχής Μονεμβασίας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Κ. ΟΡΑΝΔΟΥ

One of the six in the world.

Panagia Kosmosotira of Viras – Thrakis- 1152

St.Panteleimon of Nerezi N. Makedonia. 1164

Katholiki of Stilou at Kalavria –12th ce.

St. Markos Rossano at Kalavria –12th ce.

Palaia Episkopi of Nikliou –Tegeas –

Pantanassa of Monemvasias.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ ¹

Ο ναός της Παναγίας Παντανάσσης είναι ένα μνημείο μεγάλης αξίας για τη μελέτη της βυζαντινής αρχιτεκτονικής και ιστορίας.

Η οικοδόμηση του ναού εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο ανάπτυξης της περιοχής στους τελευταίους βυζαντινούς χρόνους, που πιστοποιείται από το πλήθος ναυδρίων σε όλα τα χωριά των Βατίκων.

The temple of Pantanasa is a monument of great value for the study of byzantine architecture and history.

Pantanassa temple is constructed at last byzantine years in a frame of development of the region of Batika where plenty of small churches where spread in villages.

Οι εσωτερικές επιφάνειες του κυρίως ναού, που είναι ενιαίες και αδιάφθρατες, καλύπτονταν εξ ολοκλήρου με τοιχογραφίες καλής τέχνης της Παλαιολόγειας περιόδου, που σώζονται δυστυχώς αποσπασματικά.

In door surfaces of the main temple are unified with no corners and were totally covered with icon paints of Paleologos period, unfortunately only few paints are saved partially.

Η προφορική παράδοση συνδέει την περιοχή και την ανέγερση εκεί εκκλησιών με μια βυζαντινή “βασιλοπούλα”. Η παράδοση ίσως σχετίζεται με την ιστορία της προσωρινής εξορίας της οικογένειας του αυτοκράτορα Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγου στην Πελοπόννησο. Ο αυτοκράτωρ, φεύγοντας για τη Δύση, εμπιστεύθηκε την οικογένεια του στον αδελφό του Θεόδωρο, δεσπότη του Μυστρά. Όταν οι Ιωαννίτες Ιππότες κατέλαβαν προσωρινά το Μυστρά το 1400, ο Θεόδωρος κατέφυγε στη Μονεβασία, προφανώς παίρνοντας μαζί του τα μέλη της βασιλικής οικογένειας.

Verbal tradition connects region and the construction of temples with a byzantine “princes”. This tradition could be associated with the resent exile of Manuel Paleologos II family in Peloponnese. The emperor, leaving for west, trusted his family to his brother Theodoros, Despot of Mystras. When St. John knights occupied temporary Mystras at 1400, Theodoros went at Monembasia, obviously taking with him the members of royal family.

*Ο κυρίως ναός
χωρίζεται από το Ιερό
μέσω κτιστού τέμπλου,
με εσοχές για την
τοποθέτηση φορητών
εικόνων.*

*Main temple separated
from "holy place" by a
stone made separation
wall with places for
icons.*

Η υιοθέτηση αφενός μορφολογικών στοιχείων από το λεξιλόγιο της κωνσταντινουπολίτικης αρχιτεκτονικής, και αφετέρου καθαρά δυτικών μορφών, είναι χαρακτηριστική της εποχής ανέγερσής του και τον εντάσσει στην αρχιτεκτονική που αναπτύχθηκε στα αστικά κέντρα του Δεσποτάτου του Μορέως.

Adoption of morphological characteristics of both Constantinople and western architecture place this temple in the typical characteristics of the period of its construction and includes it in the architecture that rises in byzantine cities of Moreus Despotat.

Κατά τα έτη 2007-2008 εκτελέστηκαν στο ναό και τον περιβάλλοντα χώρο του εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης με την επιμέλεια του σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Μονεμβασίας και Σπάρτης κ.κ. Ευσταθίου

During the years 2007-2008 in the temple and the surrounding area works of maintenance and rehabilitation were performed under the supervision of his Eminence Metropolitan of Monemvasia and Sparta Mr. Efstathiou

Ιστορικά Στοιχεία

Historical data

“ Τη βυζαντινή εκκλησία της Παντάνασσας, ίσως άλλοτε καθολικό της μονής ανέσυρε από την αφάνεια η σπουδαία μελέτη του ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ στον πρώτο τόμο του Αρχείου των Βυζαντινών Μνημείων της Ελλάδος, 1935.

... Σύμφωνα με την παράδοση έκτισε η Ειρήνη, η κόρη του βασιλιά Ανδρονίκου Παλαιολόγου, γύρω στα 1300 μ. Χ. την ίδια εποχή που χτίστηκε ο ναός της Αγίας Σοφίας στη Μονεμβασιά.

... Πρόσφατα από την Χ. Καλλιγά η Παντάνασσα ταυτίστηκε με την Μονή του Αρχαγγέλου Μιχαήλ του Κοντοστεφάνου όπου τάφηκαν, μετά το 1400, τα τρία παιδιά του αυτοκράτορα Μανούηλ Παλαιολόγου

Στις αρχές του 20ου αιώνα ο μακαρίτης Κ. ΖΗΣΙΟΥ αντέγραψε την επί του τοίχου του νάρθηκος επιγραφή “ --BYZANTIS A’125-- ...” (1125;) ²

Byzantine church of Pantanassas became known by Anastasios Orlando study published in “Archive of Byzantine monuments of Greece”, 1935.

...According to tradition is constructed by Irene, daughter of king Andronicos Paleologos around 1300 at the same period that Agias Sofias temple is built in Monembasia.

...Recently by X. Kalligas, the temple of Pantanassa is considered the Monastery of Arxangelos Michael of Kontostefanou, where was buried the three children of emperor Manuel Paleologos at 1400 ac.

At 20th century beginnings K. Zisiou transcrip the wall relieve of the temple that wrote “BYZANTIS A’125--...” (1125?) ²

Ο αυτοκράτορας Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγος με χρυσόβουλο λόγο του το έτος 1405 μΧ. « παραχώρησε στη μητρόπολη Μονεμβασιάς τη χώρα του Ελικόβουνου, όπου βρίσκεται η Παντάνασσα και ο πύργος » για να γίνεται λειτουργία υπέρ των ψυχών των παιδιών του που έχουν ταφεί πιθανότατα εδώ. ³

The emperor Manuel Paleologos II with Golden will at 1405 « offered to the Archdioceses of Monemvasia the region of Elikovounio(lit. Elikas-mountain), where is located the church of Pantanassa and the tower » for the prey of the souls of his childrens that were probably buried here. ³

*Υπάρχει μεγάλη ομοιότητα με τον τρούλλο της Αγίας Σοφίας στη Μονεμβασία (12^ο αι.).
Great similarity with the cupula of Agia Sofia temple of Monembasia(12th century) is observed.*

Βιβλιογραφία

1. Α. Ορλάνδος, Η Παντάνασσα της Μονεμβασίας, Αρχείο των Βυζαντινών Μνημείων της Ελλάδος 1 (1935), 139-151.
A. Bon, La Morée Franque, Paris 1969, 511,584.
Α. Λούβη-Κίζη, Η Παντάνασσα της Γερουμάνας. Ένα μνημείο των Ιωαννιτών Ιπποτών, Σύμμεκτα 16 (2003-4), 358-78.
Ν. Δρανδάκης, Ν. Γκιολές, Ε. Δωρή, Σ. Καλοπίση, Β. Κεπετζή, Χ. Κωνσταντινίδη, Μ. Κωνσταντουδάκη, Μ. Παναγιωτίδη, Έρευνα στην Επίδαυρο Λιμηρά, Πρακτικά της Αρχαιολογικής Εταιρείας 1982, 348-466.
2. “Οδοιπορικό στα Μοναστήρια και τις Εκκλησίες του Μικρού Άγιου Όρους” ΤΑΚΗΣ Χ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
3. “Εκδρομές από τη Μονεμβάσια” Ελλη Εμκε

Bibliography

1. A. Orlando, Pantanassa of Monemvasias, archive of Byzantine Monuments of Hellas 1 (1935), 139-151.
A. Bon, La Morée Franque, Paris 1969, 511,584.
1. A. Louvi-Kizi, Pantanassa of Geroumanas. A monument of St. John Knights, Symmeikta 16 (2003-4), 358-78.
N. Drandakis, N. Gkiolés, E. Dori, S. Kalopisi, V. Kepetzi, X. Konstantinidi, M. Konstantoudaki, M. Panagiotidi, Study in Epidavros Limira, Proceedings of Archeology Society 1982, 348-466.
2. “Travelogue to Monasteries and Churches of Small Mount Athos” TAKIS X. ARBANITHS
3. “Excursions from Monemvasia” Elli Emke

Η μελέτη της εκκλησίας δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί. Παραθέτουμε ιστορικά στοιχεία των υπαρκτών μελετών.
The study for the temple is not yet concluded. We present historical data from existing studies.

✝
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ
ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ

Η εκκλησία είναι τρισυπόστατη, στη Παναγία Παντάνασσα (Λαμπροδευτέρα & 15 Αυγούστου), στον Άγιο Αθανάσιο (2 Μαΐου) και στον Άγιο Σπυρίδωνα (12 Δεκεμβρίου).

The church is dedicated at Panagia Pantanassa (Monday after Easter & 15 August), Saint Athanasios (2 May) and Saint Spiridonas (12 December).

Λειτουργεί κάθε πρώτη κυριακή του μηνά & εορτές
It is open every first Sunday of month, in the morning and festive days.

Πληροφορίες: Πατέρας Χρίστος
Information: Father Christos
tel: 27340 23 3 67 mob: 697 21 22 653